

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Faktor Kereskedelmi Szolgáltató és Ügyvitelszervező Kft. felszámoló (1031 Budapest, Kazal u. 65.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a dr. Turi Ákos ügyvéd (7621 Pécs, Teréz u. 11-13.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 9.P.20.571/2007/31. számú ítélete ellen az alperes 38. szám alatt benyújtott fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a kamatfizetés kezdő időpontját 2007. január 25-ében állapítja meg.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 65.000 (hatvanötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes és volt házastársa 2001-ben megvásárolta az A., K. u. ... és számú, az ingatlan-nyilvántartásban az a.-i belterületen éshrsz. alatt bejegyzett lakóház, udvar, gazdasági épület megnevezésű ingatlanokat. A K. u. számú ingatlanon álló ház lebontását tervezték, a K. u. szám alatti lakóházat pedig átalakítani, bővíteni kívánták. 2001. december 29-én a felek vállalkozási szerződést kötöttek, melyben az alperes megrendelte a felperestől a K. u. szám alatti telken lévő öreg parasztház átépítésének megterveztetését, engedélyeztetését, terv alapján történő lebontását és átépítésének kizárólagosan csak az építési munkáit azzal, hogy az építőanyagot maga biztosítja. A vállalkozói díj 8.966.215 forint volt. Megállapodtak abban, hogy a munkadíjat az alperes a teljes kivitelezés elkészültekor egy összegben fizeti ki.

2001. december 27-én az alperes meghatalmazta magyarországi megbízottját, B. B.-t, aki a felperes ügyvezetője is volt, hogy a Banknál vezetett számlájukról az építkezéshez szükséges anyagvásárláshoz bármikor, bármekkora összeget levegyen.

A K. u. számú ingatlanon lévő ház bontása, átalakítása a felperes ügyvezetője házastársának tevékeny közreműködésével és irányításával történt. Az építkezés során az alperes bankszámláján rendelkezésre álló pénzen (mintegy 15.000.000 forint) felül 2003. május 17-én B. B. 357.200 forintot vett át az alperestől, 2003. november 17-én B. I. 1.000 €-t kapott az alperestől, 2003. december 22-én B. B. 1.750.000 forintot, 2004. február 18-án B. I. 600.000 forintot vett át anyagvásárlásra. 2003. karácsonya előtt a B. házaspár azt közölte az alperessel, hogy 1.700.000 forintot kell még fizetnie ablak és ajtók megvásárlására. Ezt az összeget az alperes megfizette, de észlelte, hogy a nyílászárók nem olyan minőségűek, mint amit ezért az összegért elvárt volna. 2004. év elején megtörtént az ajtók és ablakok beépítése. Ezután az alperes a ház kulcsait magához vette, és leállította munkák folytatását, ugyanis nem kapott számlákat, és úgy ítélte meg, hogy túl drága lesz az építkezés. A felperes ezután további munkát nem végzett. A felperes 2005. márciusában az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnál bejelentést tett, elmondta, hogy a munkavégzésről egyetlen esetben sem kapott számlát. A ház felújításának befejező munkálatait az alperes megbízása alapján más építőipari cég végezte el.

2007. március 1.-én B. I. pert indított a Komlói Városi Bíróságon az alperes és házastársa ellen. Keresetlevelét ráépítés címén terjesztette elő. B. I. és az alperes között tárgyalások kezdődtek, melynek során az alperes áttekintette a B. I.-tól kapott különböző elszámolásokat, és 2007. május 15-én az alábbi tartalmú egyezségi ajánlatot küldte meg B. I.-nak: „B. I. (M., Á. u.) árajánlatot tett az A. belterületi hrsz.-ú természetben A., K. u. szám alatti ingatlan felújítására. Álláspontom szerint az ajánlati és az általam kifizetett összeg közötti különbözet 2.163.960 forint. Vállalkozó a munkát 2004. június 1. napjáig kellett volna, hogy befejezze. Miután a munkák nem készültek el azóta sem, az átadás nem történt meg, és így a teljes ár sem került kifizetésre”. Jelezte, amennyiben B. I. a keresettől eláll, a fenti összeget megfizeti részére. B. I. az alperes egyezségi ajánlatát elfogadta, és a keresetétől elállt. Az alperes az egyezés szerinti összeget annak tudatában fizette meg B. I. részére, hogy ezzel a ház felújításával kapcsolatosan elszámoltak. Az alperes az általa megfizetett összeget reálisnak tartotta a felperessel szemben fennálló tartozása kiegyenlítéséért.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2.163.960 forint, és ennek 2006. január 1.-től a kifizetés napjáig járó kamata megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a vállalkozási szerződést a felperes nem teljes körűen teljesítette, másrészt a B. I.-nal kötött egyezés értelmében ezt az összeget már B. I.-nak az elszámolás keretében megfizette.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.163.960 forintot, és ennek 2006. január 1.-től számított kamatait. Megállapította, hogy a felek között a Ptk. 389. §-a szerinti vállalkozási szerződés egyik fajtája, építési szerződés jött létre, melynek alapján a megrendelő díj fizetésére köteles. A felek közötti szerződés 2004. év elején megszűnt, azzal, hogy az alperes a munkát leállította, az ingatlan kulcsát magához vette, és eljárását a felperes tudomásul vette. A Ptk. 319. § (2) bekezdése szerint a szerződés megszüntetése esetében a szerződés a jövőre nézve szűnik meg, és a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak. Megszűnés előtt már nyújtott szolgáltatás szerződésszerű pénzbeli ellenértékét meg kell fizetni. Az alperes B. B.-nek olyan megbízást adott, amely alapján az alperes számlájáról a perbeli ingatlan felújításával kapcsolatban munkadíjat nem vehetett fel, csak anyagköltséget. Az alperes által külön készpénzben megfizetett egyes összegek az átvételi elismervények szerint ugyancsak anyagköltségre szóltak. Az alperes maga sem hivatkozott arra, hogy konkrétan munkadíjat, bármilyen összegű munkadíjat megfizetett volna B. I.-nak vagy B. B.-nek.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az alperesnek azt a hivatkozását, hogy a perbeli ingatlannal kapcsolatos követeléseket a B. I.-nal megkötött egyezséggel a felek lezárták, B. I. a felperes nevében járt el. 2007. májusában ugyanis a felperes már felszámolás alatt állt, és törvényes képviselője a felszámoló volt. Az alperes és B. I. egyezségkötése akkor hatott volna ki a felperesre is, ha a felperes a Ptk. 221. § (1) bekezdése szerint jóváhagyta volna B. I. eljárását. Amennyiben az alperes az egyezség megkötésekor akár a képviselet tekintetében, akár az egyezséggel érintett munkák körét illetően tévedésben volt, úgy a Ptk. 210. § (1) bekezdése alapján szerződéses nyilatkozatát megtámadhatja. A B. I.-nal kötött egyezésnek a perben csak annyiban van jelentősége, hogy az alperes az egyezséget megelőző egyeztetések és elszámolások során 2.163.960 forintot ismert el, mint a perbeli ingatlannal kapcsolatosan még fennálló tartozást. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződés megszűnésekor a vállalkozói díjtartozás esedékessé vált, amely után az alperes köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatot fizetni.

Az ítélet ellen az alperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a keresetet utasítsa el. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy B. I. a felperes nevében álképviselőként nem járhatott el. Az ügyletek során az alperes végig B. I.-nal volt kapcsolatban, így joggal bízhatott abban, hogy a kérdéses egyezség megkötése során az eredeti jogviszonyból származó és azt lezáró tartozást fizeti meg részére. A felszámolási eljárás megindításáról nem kapott tájékoztatást. A Ptk. 220. §-ban foglaltak és az ahhoz kapcsolódó kommentár és bírói gyakorlat tükrében álláspontja szerint B. I. ténykedését képviseletnek kell tekinteni, annak ellenére, hogy a felperes törvényes képviseletét az egyezség megkötésekor már a felszámoló látta el.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság helyesen, a perbeli bizonyítékok okszerű mérlegelése után állapította meg a tényállást, és abból helytálló jogi következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásával a másodfokú bíróság egyetért, azokat az alperes fellebbezésével kapcsolatban a következőkkel egészíti ki:

A perben irányadó tényállás szerint B. I., a felperes ügyvezetőjének házastársa a felperes felszámolása kezdő időpontját követően indított pert az alperes ellen, melyben a saját munkavégzése ellenértékének megfizetésére kérte az alperest kötelezni. B. I. és az alperes között azonban szerződéses kapcsolat nem volt, munkavégzés csak a peres felek közötti szerződéses jogviszony keretében történt. Az alperes a B. I.-nak megkötött egyezségben a vele szerződéses jogviszonyban álló felperes követeléseként ismerte el az ott megjelölt összeget, és mint a felperesnek járó szolgáltatást fizette ki B. I.-nak. A Cstv. 34. § (2) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. B. I. a felszámolás alatt álló felperes követelésének érvényesítésére, egyezségkötésére és a felperest megillető szolgáltatás átvételére nem volt jogosult, a felszámolótól erre felhatalmazást nem kapott, a felszámoló az eljárásáról nem is tudott, és utólag sem hagyta jóvá. Képviselési jog hiányában B. I. eljárása álképviseletnek minősül, és helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 221. § (1) bekezdése értelmében a felek között a jelen perben érvényesített követelésre vonatkozó egyezség nem jött létre. Az a tény, hogy az alperes a B. I.-nal megkötött egyezséget teljesítette, nem szünteti meg az alperesnek a felperes irányában fennálló tartozását.

A Cstv. 34. § (1) bekezdése kogens rendelkezést tartalmaz, a felperes vagyona feletti rendelkezési jog a felszámolás kezdő időpontjától a felszámolót illeti meg függetlenül attól, hogy az egyezségkötés időpontjában az alperesnek tudomása volt-e a felszámolás elrendeléséről.

Az alperes a fellebbezésében tévesen hivatkozott az ún. látszaton alapuló képviseletre vonatkozó bírói gyakorlatra, illetve arra, hogy ez az adott esetre is irányadó. A Ptk. 220. § (1) bekezdése szerint az áru adásvételével vagy egyéb szolgáltatás nyújtásával rendszeresen foglalkozó jogi személynek az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségében dolgozó alkalmazottat és tagot, amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik vagy a körülményekből más nem következik, az ott szokásos szerződések megkötésénél és lebonyolításánál kell a jogi személy képviselőjének tekinteni (vélelmezett képviselet). Az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiség az állandó bírói gyakorlat szerint olyan helyiség, amelybe bárki bemehet, ott kiszolgálják (pl. üzlet, ügyfélszolgálat). A Legfelsőbb Bíróság a BH.1994.96. szám alatt közzétett döntésében utalt az ún. látszaton alapuló képviseletre, amely olyan dolgozók tekintetében áll fenn, akik beosztásuknál fogva rendszeres tárgyalásokat folytatnak, és a harmadik jóhiszemű személyek a

munkáltató illetve szervezeti képviselője eljárásából (pl. maga küldi a tárgyalásra dolgozóját és annak eljárását már más alkalommal is jóváhagyta) alapos okkal következtethetnek arra, hogy az illető személynek képviseleti jogosultsága van. Jelen esetben látszaton alapuló képviseletről akkor lehetne szó, ha az alperes tudott volna arról, hogy a felperes nevében jognyilatkozatot a felszámoló tehet, és a körülményekből alapos okkal lehetett volna arra következtetni, hogy Bencze István a felszámoló képviseletében jár el. Ez következik a Cstv. 34. § (1) bekezdésének kogens rendelkezéseiből. Jelen esetben mindez nem állapítható meg, hiszen az alperesnek a felszámolás elrendeléséről nem volt tudomása.

Az építési szerződés megszűnése folytán a feleket a Ptk. 319. § (2) bekezdése értelmében kölcsönös elszámolási kötelezettség terhelte. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ezt az elszámolást elvégezve az alperes a felperes járandóságát a felperes keresete szerinti összegben maga határozta meg, ismerte az anyagvásárlásra felvett összegeket, és azt, hogy az építési szerződés megszűnéséig mennyi munkát végeztek el. Az alperes e nyilatkozata nem a felpereshez intézett írásbeli nyilatkozat volt, így nem minősül a Ptk. 242. § (2) bekezdése szerinti tartozás-elismerésnek, és ezért nincs a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettséget megfordító joghatása, de olyan bizonyíték, ami a felperes követelésének jogalapját ésösszecszerűségét az alperes perbeli nyilatkozatait is figyelembe véve, és a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján mérlegelve megfelelően igazolja. Az építési szerződés az alperes B. B.-nek adott meghatalmazása az alperes peren kívüli ajánlatának alapját képező feljegyzése tartalma a felperes követelését alátámasztja.

A 2001. december 29-én megkötött vállalkozási szerződés szerint az alperes a munkadíjat számla ellenében köteles megfizetni. Az alperes állítása szerint számlát a felperestől nem kapott, ezt 2005. március 21-én az APEH Megyei Igazgatóságának is bejelentette (16/A/V.). A felperes a 13.Pk.50154/2007/1. számú fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemhez mellékelte a kiállított számlákat, de felperes nem bizonyította, sőt nem is állította, hogy a számlákat az alperesnek átadta. A Pp. 164. § (1) bekezdésére tekintettel a perben ezt a felperesnek kellett volna bizonyítania. A számlák megküldésének elmaradása a Legfelsőbb Bíróság Gazdasági Kollégiumának GK.66. számú állásfoglalása I. pontjának megfelelően olyan jogosulti késedelem, amely a kötelezett - késedelmi kamatfizetési kötelezettségét előidéző - egyidejű fizetési késedelmét kizárja (Ptk. 302. § és 303. § (3) bekezdés.) Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a kamatfizetés kezdő időpontját a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtásának napjában 2007. január 25-ében határozta meg.

P é c s, 2008. december 10.

Dr. Veszeley Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró